

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาไทยที่ผ่านมาเป็นการจัดการศึกษาแบบรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง ซึ่งมีการวางรูปแบบในการปฏิรูปการศึกษาครั้งแรกในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยทรงสถาปนากรมศึกษาธิการขึ้น เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2435 ต่อมาภายหลัง ได้พัฒนาเป็นกระทรวงศึกษาธิการ (รุ่ง แก้วแดง, 2542 : 285) การบริหารจัดการที่ปฏิบัติกันมา ที่รวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลางและบริหารจากบนลงล่าง (Top-Down) พบว่า ไม่สามารถเปลี่ยนแปลง และพัฒนาได้มากนัก จึงเกิดกระแสการเปลี่ยนแปลงในมโนทัศน์การบริหารจัดการแนวใหม่ นั่นคือ การปรับโครงสร้างบริหารจัดการที่เน้น “หน่วยปฏิบัติ” หรือ “หน่วยผลิต” เป็นสำคัญ ด้วยการกระจายอำนาจ จากส่วนกลางไปสู่โรงเรียนให้สามารถตัดสินใจด้วยโรงเรียนได้มากขึ้นและเน้นการตัดสินใจร่วม (Shared Decision Making) เพื่อการบริหารจัดการในหน่วยปฏิบัติ (โรงเรียน) ที่มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และสอดคล้องกับมโนทัศน์ของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) (ถวิล มาตรฐาน, 2544 : 83)

รัฐบาลได้ประกาศนโยบายการปฏิรูปการศึกษา โดยมีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 5-6, 20) ในส่วนที่ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ดังนี้

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักเป็นการศึกษาดลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก 6 ประการ คือ มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและ จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐาน

วิชาชีพครู คุณจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู คุณจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
อย่างต่อเนื่อง ระคมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล
ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ
สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ
งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับ
ต่ำกว่าปริญญาและสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม
สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน
ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือ
ผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ

สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาและสถานศึกษาอาชีวศึกษาอาจมี
กรรมการเพิ่มขึ้นได้ทั้งนี้ตามที่กฎหมายกำหนด

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและ
กรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา

มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระคมทรัพยากรบุคคลในชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการ
จัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าว
มาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (2546 : 23)

มาตรา 38 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา
และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการ
ของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น
ในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ
และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาและจำนวนกรรมการ ในคณะกรรมการ
สถานศึกษา สำหรับสถานศึกษาบางประเภทที่มีสภาพและลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างไปจาก

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไป อาจกำหนดให้แตกต่างกันไปตามสภาพและลักษณะการปฏิบัติงาน ตลอดจนทั้งความจำเป็นเฉพาะของสถานศึกษาประเภทนั้นได้ ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 33) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า เป็นการบริหาร โดยคณะบุคคลหรือการบริหาร โดยคณะกรรมการนั้น มีรูปแบบและวิธีการแบบเดียวกันคือ มีคณะบุคคล หรือคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจวางแผนงานในการบริหารและร่วมปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย การที่สมาชิกในหน่วยงานได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจกับผู้บริหารนั้น เป็นไปตามความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ที่ต้องการมีส่วนร่วมในองค์การหรือสังคม เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย การวินิจฉัยสั่งการ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นในองค์การ การบริหารลักษณะนี้เรียกว่าการบริหารงาน โดยองค์คณะบุคคล หรือการบริหารงานในรูปของคณะกรรมการ

แต่อย่างไรก็ตามในการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลหรือในรูปของคณะกรรมการนั้น ชีระ รุญเจริญ (2547 : 143-144) ซึ่งได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการ สารบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหาร โรงเรียน การจัดการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง มีความสามารถปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน การจัดทำหลักสูตร การกำกับ ติดตามการจัดการศึกษา ของโรงเรียน การวางแผนการบริหารและการประเมินแผน โครงการ ในระดับปานกลาง มีปัญหาในด้านความรู้ ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ เวลา การมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา การตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ผู้บริหารและครูไม่ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 1-10) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (มาตรา 40) และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (มาตรา 38) ได้ให้ความสำคัญ เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา โดยมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

การกำกับกิจการของสถานศึกษา ร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย แผนและมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ จุดเน้น นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาและเทศบาล สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย เป้าหมาย แผนและมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบรายงานประจำปีและรายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาด้านวิชาการ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย ส่งเสริมสนับสนุนการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการรับการประเมินจากภายนอก ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมมือกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้กระบวนการทางการศึกษา

ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาด้านงบประมาณ ส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดหารายได้การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินและการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา

ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนา มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่และมีโอกาสก้าวหน้าในวิชาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาด้านการบริหารงานทั่วไป ส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่ง ของทางราชการ และหน่วยงานต้นสังกัด ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานกิจการนักเรียน ได้แก่ การรับนักเรียนเข้าเรียน การปกครองนักเรียน กิจกรรมนักเรียนและบริการที่จัดให้นักเรียน และผู้ปกครอง

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา ตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษากำหนด เสนอความต้องการ จำนวนและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดและตามที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ศึกษามอบหมาย

จากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน (2548-2550 : 55-63) ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล

ช่วงชั้นที่ 1 ถึง ช่วงชั้นที่ 4 จึงมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน ในปีการศึกษา 2548-2550 ทั้งนี้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน ทั้งหมด 3 ครั้ง โดยปีการศึกษา 2548 ภาคเรียนที่ 1 และปีการศึกษา 2548 ภาคเรียนที่ 2 มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าร่วมประชุม คิดเป็นร้อยละ 50.00 และไม่เข้าร่วมประชุม คิดเป็นร้อยละ 50.00 ปีการศึกษา 2549 คณะกรรมการไม่มีการประชุม เนื่องจากมีประธานคณะกรรมการมาเพียงผู้เดียว ปีการศึกษา 2550 เข้าร่วมประชุม ร้อยละ 41.67 ไม่เข้าร่วมประชุมร้อยละ 58.33 จากการไม่มาประชุม และไม่เข้าร่วมประชุมตามที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ส่งผลให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีปัญหาและอุปสรรค คือ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ไปในแนวทางเดียวกัน ขาดการประสานงาน และความร่วมมือจากชุมชน ทำให้ผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ตามวัตถุประสงค์และนโยบายของโรงเรียน ซึ่งควรหาแนวทางในการแก้ไขต่อไป (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549 : 5-6)

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน
3. เพื่อสังเคราะห์ความคิดเห็นแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สถานศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

1.1 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านกำกับกิจการของสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ บริหารงานบุคคล งานงบประมาณ งานบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 15 คน

1.2 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสังเคราะห์ความคิดเห็นและแสวงหาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน กำกับกิจการของสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการ งานบริหารงานบุคคล งานงบประมาณ งานบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนห้องสอนศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านหมอกจำแป่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบ้านโนนสอย ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนชุมชนบ้านผาบ่อง ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดบ้านจองคำ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนแม่สะเรียงบริพัตรศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลเทศบาล ตำบลแม่ลาน้อย ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 และผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน รวมจำนวน 11 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วม ปัญหาการมีส่วนร่วมและการแสวงหา
แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาของ
โรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน ด้านกำกับกิจการของสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ
งานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา

3. ขอบเขตด้านสถานที่

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัย ณ โรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

4. ขอบเขตด้านเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาตั้งแต่ เมษายน 2551 ถึง มีนาคม 2553

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์ไว้ดังนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เข้ามามีส่วนร่วม ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความเห็นชอบการกำกับกิจการของสถานศึกษา
ด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ได้รับการคัดเลือก หรือสรรหา
และได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียน
เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การกำกับกิจการของ
สถานศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

การกำกับกิจการของสถานศึกษา หมายถึง การร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย แผนและ
มาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ จุดเน้น นโยบายของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาและเทศบาล สอดคล้องกับความต้องการ
ของชุมชนและท้องถิ่น ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย เป้าหมาย แผนและ
มาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบรายงานประจำปีและรายงานผลการดำเนินการ
จัดการศึกษาของสถานศึกษา

ส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการ
ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทางวิชาการ เช่น ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย ส่งเสริมสนับสนุนการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการรับการประเมินจากภายนอก ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมมือกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยใช้กระบวนการทางการศึกษา ให้ความเห็นชอบการวางแผนงานด้านวิชาการ ให้ความเห็นชอบการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง กระบวนการบริหารงานงบประมาณ เช่น ส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดหารายได้ การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินและการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบการจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ เพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและเทศบาล ให้ความเห็นชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง หรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและเทศบาล ให้ความเห็นชอบการขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ ให้ความเห็นชอบการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ให้ความเห็นชอบการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการบริหารงานบุคคล ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนา มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่และมีโอกาสก้าวหน้าในวิชาชีพ ให้ความเห็นชอบการวางแผนอัตราค่าจ้าง ค่ากับ ค่าดูแล การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล (ก.ท.) และคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดกำหนด เสนอความต้องการจำนวนและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดและเทศบาลพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดและตามที่คณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดและเทศบาลมอบหมาย

การบริหารงานทั่วไป หมายถึง กระบวนการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่งของทางราชการ และหน่วยงานต้นสังกัด ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานกิจการนักเรียน ได้แก่ การรับนักเรียน เข้าเรียน การปกครองนักเรียน กิจกรรมนักเรียนและบริการที่จัดให้นักเรียนและผู้ปกครอง ให้ความเห็นชอบการวางแผนการบริหารงานการศึกษา ให้ความเห็นชอบการรับนักเรียน ให้ความเห็นชอบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา